

troba d' una ridícula espantosa? La gent de poble, ignorant de si y de si rutinaria, es la que també té un carinyo verdaderament asombros per aitalas traduccions. Lo que 'n resulta ja tots ho sabém: escrits especialissims y dignes de ser coleccióneats com exemplars raros y originals, y mostra a la vegada de nostre grau d' estupidesa. Y no vull parlar del gros contingent de joven enamorat, ó que s' ho pensa al menys, que empenyat ab sa idea rutinaria s' troba ab verdaders apuros per traduir y escriure en un altre idioma, una cosa tan intima y tant delicada com ès lo trasmétre los sentiments del cor y de l' ànima tota, a la seva estimada.

Es precis, donchs, escriure en català, deixantse de vellas rutinias y tontos prejudicis. Es precis, perque a la vegada que honreu y enaltiu la vostra llengua mare, cultivantla y propagantla, realisen un acte de bon sentit y de bon criteri.

Vosaltres, que tot y participar de nostres ideals de salvació y de la bona causa, la por de no saberlo escriure vos priva d' expressarlos tal com sentiu y pensau, deixeu aquesta forta preocupació. Escriguénhi sempre, sempre que vingui al cas y que vos dirigu a un germà de patria, sense por a las erradas ni al tan temut "que dirán", convensuts sempre de que vostre escrit català resultarà, vulgas no vulgas, més veritat y expressarà ab major claretat y naturalitat vostre pensament y vostres ideas. No ho creguéu que ab lo castellà topau ab menos dificultats: això vos ho sembla perque hauréu fet l' escrit de correguda y sense vacilacions, però jay! que allò sempre serà un pensament rebregat y una traducció mal feta.

Vosaltres, que trobou nostra santa parla grollera y molt pagesa, que tot y sent vostira y haverla viscuda, la posposéu a una altra que no més coneixeu per lo que vos han dit d' ella, quan equivocats estéu! Cap com ella tan abundosa y tant rica, de tants matisos, ni d' una gamma tant florida, tant aviat energica com suau y tendra, sempre clara, sempre hermosa, sempre concisa y superbament enginyosa.

Y vosaltres la qui determinades ideas, may prou combatudas, vos privan d' escriure vostira per nosaltres tan estimada llengua, per creureho fill d' altres determinades ideas sempre nobles y enlairadas... a vosaltres, no més podém, tot desitjantvos días de desvetllament moral, que compadirvos. Compadirvos de vostre ceguera, de vostre infelicitat.

Passém per un moment las mans sobre 'ls ulls, y al tancarlos y reconcentrar per una estona nostres pensaments esgarriats, veurém la veritat de lo que és tan llògich y rahonabte. Veurém, que sí, que al escriure al amich, al parent, a la enamorada, en los actes tots de la vida consulada y intima, en tot lo que entranyi relació y mütua correspondencia entre 'ls bons catalans, en català devém expresarnos y en català tenim que entendremos.

Escríbim, sí, escrivim, sempre que la llògica ho indiqui, en nostra benvolguda llengua, per nosaltres la primera y més estimada de totes. Femho, no per interessos del partit, ni exclusivismes de cap mena; no pera donar calor a una idea y a un moviment salvador y progressiu que ja porta en si lo gérmen de las grans accions. Femho pel triomf del bon sentit y de la sana rahó, companys que han de ser del desvetllament y despertar de la patria catalana.

JOAQUÍN RENART.

Secció oficial

En virtut de lo acordat per aquest Ajuntament en sessió de 13 del actual se recorda a tots los interessats que tinguin de presentar comptes per material ó haigi facilitat al Ajuntament, se serveixin ferho tots los mesos enal mida tendeix a facilitar la sanció dels competents y sa consegüent aprobació.

Lo que s' anuncia pera general coneixement.

Reus 18 Mayo 1903.—L' Alcalde, Eurich Oliva.

REGISTRE CIVIL

del dia 18 de Maig de 1903

Naixements

Joseph Saperas Cafiellas.—Josepha y Dolores Gonzalez Ortega.—Pere Vergés Pujol.—Jovita Ferré Solé.

Matrimonis

Cap

Defuncions

Joseph Dòmenech Català, 2 anys, Puvill Oriol 19.—Ricardo Roig Montagut, 5 mesos, Sant Jaume 29.—Teresa Soler Tomás, 30 anys, Manicom.

Calendari català

Sant d' avuy.—S. Pascual

Sant de demà.—S. Félix

Surt lo SOL a las 4 h. y 30 m. y s' pon a las 7 h. 5 m., surt la LLUNA a las 11 h. 49 m. y s' pon a las 9 h. 33 m.

MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimarts, Tarragona.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y de Espuga Francoli.—Divendres, Cornellà, Montblanc y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francoli.

DE BARCELONA

18 de Maig.

En lo Palau de Belles Arts se celebrá ahir per la tarda l' anunciat festival a benefici de las obras per la restauració del monumental monastir de Sant Cugat del Vallés.

L' acte resultá solemne a tot serho.

Lo discurs d' obertura lo feu Mosséa Gavetá Soler, qui després d' explicar la importància del acte feu una xardòrosa apologia dels poetes del renaixement català, dedicant sentidissims y inspirats paragrafs als cants populars de la terra y a la poesia épica de nostres mestres que ha servit de fonament al desvetllament de nostres reivindicacions patriòtiques.

Moesen Jaume Collell desenrotllá lo tema sobre "lo cristianisme a Catalunya," essent molt applaudit.

Los discursos alternaren ab la lectura de poesias y execució de valiosas pessas musicals.

La concurrencia sortí molt ben impresionada del espectacle, poguentse assegurar que aquest obtingué un èxit complet.

Lo segon festival, que s' celebrará dijous, superarà, si cab, al d' ahir, a jutjar pels preparatius y l' entusiasm que regna.

Los obrers estorers, en una reunió que celebren ahir al matí, acordaren comensar la vaga avuy dilluns.

Los conductors de carros-botas acordaren ahir al matí demanar la jornada de vuit hores y declararse en vaga, cas de no conseguirlo.

Los constructors de carruatges també s' reuieren ahir, acordant demanar lo descans dominical.

Per la Alcaldia s' han imposat penyoras a un industrial de Sant Martí de Provensals, que venia confits de guix y altres de diferents barriadas de Barcelona que falsificavan lo thé y altres articles.

L' Alcalde ha disposat també que s' assosi una severa inspección en las fàbricas de licors, per evitar las adulteracions.

Lo governador civil interí enviarà la res-

posta de la festa celebrada pels carlins als Tribunals, segons sembla per havense fet homs reals al retrat de don Carles.

A consecuència d' això s' assegura que l' senyor Espinós dimitirà un càrrec que desempenya a la Junta directiva del Alberch Naval.

Ha arribat a aquesta capital lo ministre d' Estat d' Alemanya, que s' hostatja al domicili del cònsol d' aquella nació a Espanya.

No se sab encara qui serà l' agraciat per lo govern ab la vara d' Alcalde d' aquesta ciutat.

DE MADRID

Los diputats republicans.—Arribada.—Manifestació prohibida.—Las sessions preparatorias en abdos Cambres.

17 de Maig.

Han arribat aquest matí en l' expresa de Barcelona los diputats republicans catalans, Vallès y Ribot, Junoy y Anglés.

Molt avans de la hora senyalada pera la arribada del tren se trobaven repartidas a dintre y a fora de la estació unes quantas mil persones.

Al andén s' hi veyan als senyors Salmerón, Llano y Persi, Morayta, Octavi Picón, Menéndez Pallarés y altres personalitats del partit republicà.

Entre 'l públic hi havia molts obrers, desitjosos de coneixer al diputat obrer senyor Anglés.

Los quefes del partit republicà aconsellaren als assistents que tinguessin ordre, pera que las forces de seguretat que ab cornetes y banderas se trobaven apostadas als voltants de la estació, no poguessin fer de las seves.

Lo tren arribà ab 3 minuts de retràs.

Ressonaren llarchs aplausos y viseus, aglomerantse los curiosos al cotxe dels diputats.

Al adonar-se 'l públic del Anglés l' ovació ab calor y entusiasme.

Se donaren tota classe de viseus a la República, a Barcelona y al Anglés.

Aquest, molt commogut, los saludá a tots ab la gorra.

Quan baixaren los diputats al andén tot hom volia tocar ab la mà al diputat obrer.

Lo Governador civil no ha permès que a la sortida de la estació dels diputats republicans catalans s' organisen cap mena de manifestació, anantse retirant los manifestants en petits grups, acompañant alguns als diputats y demés quefes republicans assistents al acte a sos respectius domicilis.

Lo senyors Salmerón, Picón y Llano y Persi, recomanaren ordre pera que no deslliueixin la festa que estan celebrant.

La concurrencia, qu' es molt nombrosa, aplaudeix continuament y dona viseus a la República, a Espanya, a Catalunya y als diputats.

Als voltants de la estació y al devant de las forces que iràtument ha collocat allí lo Governador se repeteixen las manifestacions de simpatia.

Després d' haver sortit de la estació los diputats, prengueren assiento en los cotxes que se 'ls hi tenien preparats.

Lo senyor Salmerón ofereix lo seu als senyors Anglés y Bofill.

Lo quefe del partit republicà, dret sobre 'l pescant del cotxe dirigeix la paraula al públic, diheitli:

"Ciutadans: Ja hem donat la benvinguda a nostres correligionaris de Catalunya.

"Ja es hora de que tots vos retiren pera demostrar una vegada més que 'ls republicans som amichs del ordre y de la tranquilitat."

Aquestes paraules foren acollides ab xardòros aplausos y viseus.

De no haver prohibit lo Governador la ma-

festació que projectavan, aquesta hauria sigut imponent.

En lo Congrés a las dotze s' ha celebrat la sessió preparatoria de las Cortes.

Ha presidit lo senyor Vivanco, nombrantse los que han de compondre la mesa.

Han assistit 90 diputats.

Lo senyor Azcárate digué que devia modificar el reglament de la Cambra per quant aixa forsa obliga als que no creuen en la Constitució a jurar lo que no senten.

Li contesta lo senyor Maura diheitli que no es possible modificar en res aquest reglament, puig encara que s' imposa lo jurament, aquest no afecta a las ideas que cada hú té, y quina exposició es lliure.

Afegi que sent lo senyor Azcárate un home tan de govern, extranyava sa proposició.

Se ratifica lo senyor Azcárate en sus manifestacions, dient que ja era hora de que s' afermés lo reglament vigent.

La sessió que s' ha de celebrar al Senat ha comensat presidint lo doctor Calvo Martín, y després de nombrar-se los secretaris de mesa ha cedit aquell son lloc al general Azcárraga.

S' ha elegit la comissió que ha de rebre demà al Rey.

S' acordá que las sessions comensin lo dimarts a las tres de la tarde.

DEL EXTRANJER

17 de Maig.

Plebiscit

Paris.—La Lanterna diu que en lo plebiscit que ha obert sobre la separació de la Iglesia y del Estat, ha rebut 80.000 adhesions a favor de la esmentada separació.

M. Loubet

Paris.—Se diu que M. Loubet, desitjós de descansar, se negarà a ser reelegit pera la presidència de la República francesa.

Notícies del Marroc

Tanger.—Ha tornat de Tetuán lo vapor "Turqui," portant cinc presoners illigats ab cadenes.

Se 'ls ha passejat per aquesta capitale, montats en burros, obligantlos a victorejar al Sultá.

Los rebels que hi havia als voltants de Tetuán s' han retirat cap a la montanya.

La ciutat està tranquila.

Ab tot, segueixen marxant los europeus.

Alguns s' han embarcat en naus de vela.

Ceuta.—Las darreres notícies rebudes de Tetuán diuen que millora la situació en aquella ciutat.

Assegurada la comunicació per terra, tal vegada no serà precis ja l' embarch dels cònsuls europeus.

Regna fort temporal de Llevant, que obliga als barcos a amarrar las àncores.

Tanger.—Ha marxat cap a Fez lo príncep Muley Arafà, al devant d' una forta escolta.

Lo Sultá acampa prop d' Alcazar.

Li han sigut presentades moltes reclamacions d' europeus, per haver sigut destruidas las seves hisendas.

Ibsen agonitzant

Paris.—Està agonitzant lo célebre d' ramaturg Henrik Ibsen.

SECCIÓ METEOROLÒGICA

OBSERVACIONS

del dia 16 de Maig de 1903, facilitades per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Bardòmetre	Grav. d' humitat	Pinja en 24 hores	Aigües evap. en 24 hores	Estat del cel
9	755	80			Nubós
15	755	77		6	Nubós

Hor

SERVEI DE FERROCARRILS**NOU HORARI****LINEA DELS DIRECTES****De Reus á Barcelona**

Surtida Correu 4'53 matí; arribada 8'34 matí
Express 7'05 matí; arribada 9'14 matí
Mixto 8'41 matí; arribada 10'03 matí
" Merc. 12'07 matí; arribada 18'02 matí
Correu 2'14 trde. 5'24 trde
Mixto 7'14 matí; arribada 10'19 matí

De Barcelona á Reus

Surtida Merc. 5'15 matí; arribada 8'06 trde
" Mixto 6'01 matí; arribada 11'30 matí
Correu 9'47 matí; arribada 10'05 matí
" Ombs. 12'35 matí; arribada 5'32 matí
" Mixto 2'26 trde. 7'11 matí
Express 7'26 matí; arribada 9'38 matí

De Reus á Saragossa

Surtida Correu 1'35 trde. arribada 8'35 matí
Mixto 7'57 matí; arribada 6'36 matí
Express 9'44 matí; arribada 10'01 matí
" Merc. 8'36 trde. 11'54 matí
" " 5'32 matí; arribada 8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba á Casp y lo segon á Mora.

De Saragossa á Reus

Surtida Express 1'50 matí; arribada 6'59 matí
" Correu 7' — 2'06 trde
" Mixto 10'05 matí; arribada 8'11 matí
" Merc. 1'38 matí; arribada 11'27 matí
" " 6'59 trde; arribada 10'15 matí

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORTE**De Reus á Lleyda**

Surtida Correu 8'29 matí; arribada 11'35 matí
" Mixto 6'05 trde. 9'57 matí
" Merc. 1'45 matí

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba á Vimbodí.

De Lleyda á Reus

Surtida Mixto 5'28 matí; arribada 9'29 matí
" Correu 4'05 trde. 7'09 trde.
" Merc. 1'39 matí

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus á Tarragona

Surtida Mixto 8'16 matí; arribada 8'45 matí
" " 9'44 matí; arribada 10'18 matí
" Merc. 2'30 trde. 3'05 trde.
" Correu 7'17 matí; arribada 7'48 matí

De Tarragona á Reus

Surtida Correu 7'45 matí; arribada 8'15 matí
" Merc. 12'22 trde. 1' — trde.
" Mixto 5'08 matí; arribada 5'46 matí

" " 8' — matí; arribada 8'38 matí

FERRO-CARRIL ECONOMIC**DE REUS A SALOU**

Servei de trens que regeix desde el dia 29 de Setembre de 1902.

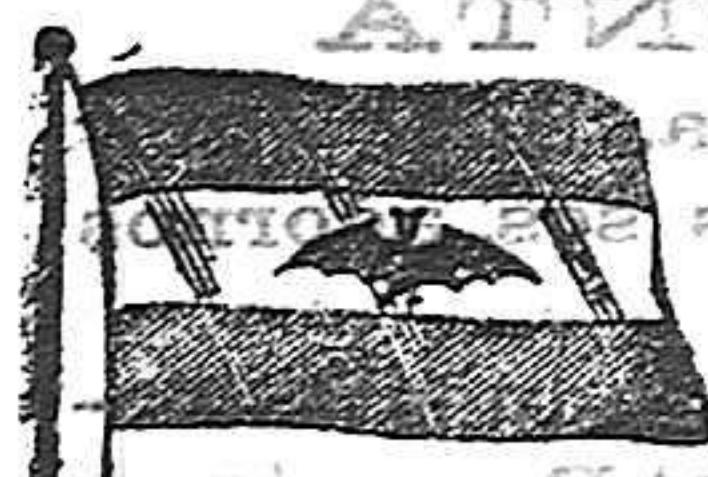
Sortidas de Reus: al matí 4'10 — 10 — A la tarda 4 las 2'47 — 4'15.

Sortidas de Salou: al matí 4 las 4'56 — 11'04. A la tarda 4 las 5'32 y 7'40.

FONDA Y RESTAURANT D' EUROPA**D. ANTON BARDOY**

HABITACIONES Y SERVEYS INMILLORABLES
CARRER DE EN MEDIO, 1
CASTELLÓ DE LA PLANA

Companyia valenciana de navegació

LÍNEA REGULAR DE GRANS Y RÀPISTS VAPORS ENTRE ESPANYA Y LAS COSTAS DE FRÀNCIA Y ITÀLIA
VAPORS DE LA COMPANYIA: SAGUNTO, JÀTIVA, ALCIRA, CABANAL, GRAO, MARTOS Y DENIA

Surtidas físcas y semanals del port de Tarragona pera MARSELLA y GÈNOVA los dimars de cada setmana ab escala quinzenal á LIORNA.

Companyia valenciana de navegació
Servei setmanal pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva tots los dijous. — Viatges extraordinaris á Marsella y Costa de Italia. — Luxosas cambres. — Llum elèctrica

Se atmetpa ssatje y carga á fletes reduits. — Se atmet carga ab flete carregat y coneixement directe pera New-York, Boston, Nàpols, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, etc., ab trasbord á Génova y Argel ab trasbord á Alacant.

Agent: DON ROMÁN MUSOLAS, carrer de Apodaca, 38. — Teléfono núm. 34. — TARRAGONA

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilitich

COSTANZI

Mils y mils de celebrats médicaus, després d'una llarga experiéncia, s'han couvensat y certificat, que pera curar radicalment, ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crònica, gota militar, úlcera, flux blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escofers uretrals, càlculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 días los extreñiments uretrals (estrechez) encar que sigan cròniques de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondas, no hi ha medicament més milagros que's CONFLTS é Injeccions Costanzi.

També certifican que pera curar qualsevol enfermetat *Sifilitica* ó *herpètica*, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la *sifilis* y *herpes*, sino que extreu los més efectes que produheixen aquetas substancies, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fàcils de curar. A. Salvati Costanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon èxit d'aquests especifichs; per medi del tractament especial ab ell, admets als increduls; lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos; era's qui no vulgan usar injeccions, pessetas 5. Roob anti-sifilitich y anti-herpètic, pessetas 4.

De venta en totes las bonas farmacías.

A Reus: en la de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plaça de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plaça de Prim, núm. 1.

Consultas, médicaus á Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2. tots los dilluns, dimecres y divendres á las 12.

TALLER DE CAMISERIA DE JOSEPH MARTORELL**MONTEROLS 40. — REUS**

Novetats en corbateria, gèneros de punt, roba blanca pera señoys, botons y botonedpres bera camisas, paraigus, sombrillas, bastons, petacas, cigarreras, carteras, tergeters, moueders, poquillas y elàstichs. Agullas pera corbatas. Se fan á mida camisas, calsots, colls y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR**DE PERE DOMENECH. — ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS**

Especialitat en altars, capelles, templete, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectòrichs y escultorichs pera iglesias, etc.

Imatges de fusta y cartró-pedra de totes mides y models.

PREUS REDUITS**LA GRESHAM**

de SEGUROS sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólisses indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipòsit exigit per las Lleis fiscales vigents com garantia per los seus assegurats á Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plaça de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse á don LLUIS DE PEDRO, Plaça de Prim.

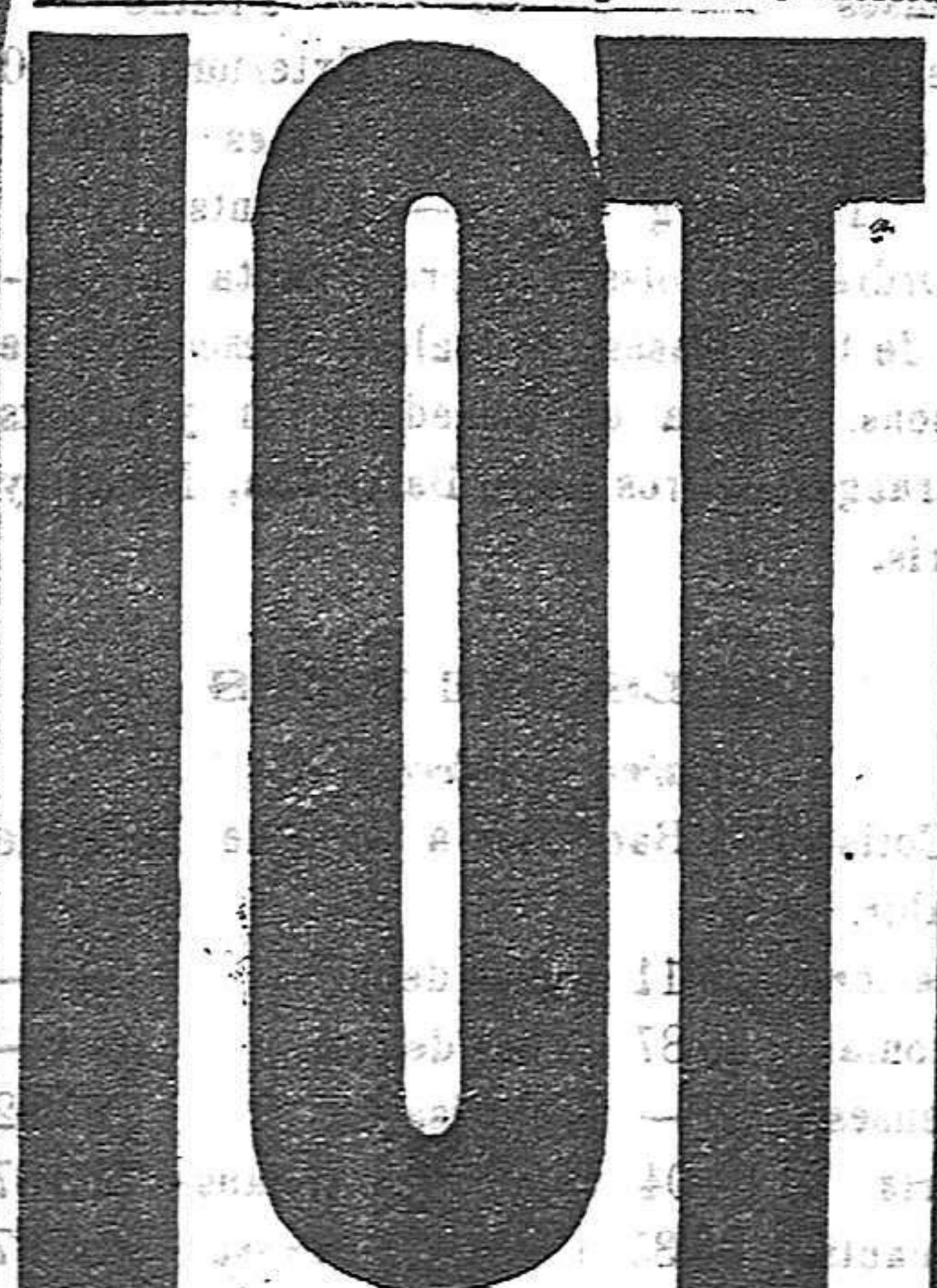
APERITIU-CORROBORANT

Tònic-fibrífugo

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.

BARCELONA

Única casa productora pera la exportació á l'América

SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.

Demana en tots los cafès, ultramarins, casinos, confiterias, etc.

Los pedidos, així per Espanya com pera l'América, deuenen dirigir-se á The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.

Agent General á Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30.

ESTÓMAGO HIDRADO
CALENTURAS, REBÉLIES,
ESTÍMULOS, ESTÍMULOS, ESTÍMULOS

Certificat núm. 9.909
Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Verge, districte de Denia.

Certifico: Que desde fa dos mesos vinch formulant l'Elixir Verdi, havent obtingut molt favorables resultats, especialment en una dona casada de non que venia sufrint una pertinax gastralgia, conseqüència de lo qual havia experimentat digestions difícils, pérdua de forces, continuu estrenyiment y constants desvaneixements.

Ab l'ús de tres pots d'Elixir Verdi he observat tan gran millora que, pot dirse, està ja completament bona.

Lo que tinc lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estimul dels pacients.

Joseph Muñoz, metge cirurgiá.

Se ven en totes las farmacias

PREU 2 PESSETAS

Agent general á Reus, Joseph Martorell,

S. en C.—Carrer Monterols núm. 30.

MÁQUINAS SINGER PERA COSÍ
Demandeu lo catalach ilustrat
que's dona franch

Recomanem la màquina dobla central pera treballs artístichs y us domèstich.

Rambla de S. Joan 41.

SUCRALSA A REUS MONTEROLS 40

No equivocáus, Monterols 40!